

Uddannelsesprogram Specialpsykologuddannelsen i Børne- og Ungdomspsykiatri Syddjylland, Esbjerg Region Syddanmark

Introduktions- og hoveduddannelsesforløb:

Uddannelsessted:

Børne- og ungdomspsykiatrisk afdeling, Døgnafsnit, Dagafsnit og ambulatorium,
Syddjylland, Esbjerg
Psykiatrien i Region Syddanmark.

Udarbejdelsen af uddannelsesprogrammet er sket i henhold til [Bekendtgørelse om specialuddannelsen af psykologer i børne- og ungdomspsykiatri og psykiatri](#).

INDHOLD:

| | |
|--|-----------|
| Specialet Børne- & Ungdomspsykiatri | 3 |
| Uddannelsen til specialpsykolog i børne- og ungdomspsykiatri. | 3 |
| Børne- og Ungdomspsykiatri Sydjylland, Esbjerg | 4 |
| Ansvarsfordeling mellem uddannelsesansvarlig psykolog og vejleder | 6 |
| Den uddannelsessøgende psykologs rolle og arbejdsfunktioner | 8 |
| Uddannelsesprogram i skematisk form | 9 |
| Kompetenceudvikling | 11 |
| Målbeskrivelser | 13 |
| Fokuserede ophold og studiebesøg | 14 |
| Teoretiske kurser for specialpsykologuddannelsen | 15 |
| Forskningstræning og forskningsprojekt | 15 |

Specialet Børne- og Ungdomspsykiatri

Børne- og ungdomspsykiatri er et lægefagligt speciale, der varetager forebyggelse, undersøgelse, diagnostik og behandling af psykiske sygdomme og forstyrrelser hos børn og unge. Igennem hele forløbet inddrages såvel patient som familie samt det omgivende netværk. Det børne- og ungdomspsykiatriske diagnostiske spektrum omfatter forstyrrelser og sygdomme, der strækker sig fra afgrænsede tilpasnings og krisereaktioner til gennemgribende udviklingsforstyrrelser og egentlige sindssygdomme.

Psykiske sygdomme og forstyrrelser hos børn og unge omfatter såvel medfødte som erhvervede tilstande. De psykiatriske sygdomme, der oftest debuterer i voksenalderen, kan ligeledes debutere i børne- & ungdomsårene. Psykiske problemer og vanskeligheder i bred forstand er hyppigt forekommende blandt børn og unge, men i mange tilfælde vil sådanne vanskeligheder være af lettere eller forbigående karakter, såfremt der i tide kan ydes den fornødne støtte.

Ætiologien vil i de fleste tilfælde være multifaktoriel og betinget af biologiske, psykologiske, familiemæssige, sociale og kulturelle faktorer. Med henblik på at kunne differentiere mellem normal og patologisk udvikling er det en forudsætning at have et indgående kendskab til menneskets normale fysiologiske, psykologiske og sociale udvikling. De to sidstnævnte områder omfattes ikke af uddannelsen til specialpsykolog, men må forventes at være erhvervet som led i uddannelsen til psykolog.

Uddannelsen til specialpsykolog i børne- og ungdomspsykiatri.

Efter opnået autorisation kan psykologer søge om uddannelsesforløb til specialpsykolog. Det er ikke et krav, at autorisation er opnået inden for psykiatrien. Uddannelsen til specialpsykolog i børne- og ungdomspsykiatri består af introduktionsuddannelse (12 måneder) samt hoveduddannelse (36 måneder).

For at sikre et smidigt og sammenhængende uddannelsesforløb opslås introduktionsstilling og hoveduddannelsesstilling som et sammenhængende uddannelsesforløb. Ved at sikre mulighed for direkte videreførelse af uddannelsesforløbet fra introduktions- til hoveduddannelse undgås uhensigtsmæssige pauser i forløbet, der forlænger den samlede uddannelsestid. Videreførelse af uddannelsen efter introduktionsstilling forudsætter indstilling om videreførelse fra den uddannelsesansvarlige psykolog på baggrund af dokumenteret opnåelse af alle kompetencer i såvel introduktionsuddannelsens kliniske som teoretiske målsætning.

Under det fireårige uddannelsesforløb er det fastlagt, at uddannelsessøgende skal omkring flg.:

- Min. 12 måneder på alment børne-ambulatorium
- Min. 12 måneder på alment unge-ambulatorium
- Min. 12 måneder i sengeafsnittet

Rækkefølgen for tilknytning til de enkelte teams vil blive fastlagt ift. organisationens øvrige psykolog- og lægedækning med henblik på at sikre den uddannelsessøgende de nødvendige kompetencegivende opgaver og progression i uddannelsen, sikre organisationens produktion og give tilstrækkelig mulighed for sidemandsoplæring og vejledning på de pågældende afsnit.

Man vil som ny uddannelsespsykolog få udleveret en mappe, der som minimum indeholder:

1. Uddannelsesprogram for specialpsykologuddannelsen samt en individuel uddannelsesplan.
2. Logbog til registrering af generelle kompetencer.

Børne- og ungdomspsykiatrien i Region Syddanmark, Sydjylland.

Pr. 1. januar 2017 er Børne- og ungdomspsykiatrien på de tre matrikler i Vejle, Aabenraa og Esbjerg lagt sammen under én afdelingsledelse, som består af ledende overlæge og ledende oversygeplejerske.

Organisationen omfatter:

- Administrativt sekretariat med forskellige stabsfunktioner
- Ambulatoriet Aabenraa
- Ambulatoriet Vejle
- Ambulatoriet Esbjerg
- Ungdomspsykiatrisk Dag- og Døgnafsnit Aabenraa
- Børnepsykiatrisk Dagafsnit Aabenraa
- Ungdomspsykiatrisk Døgnafsnit Esbjerg
- Børne- og ungdomspsykiatrisk Dagafsnit Esbjerg
- Skolen Aabenraa (kommunal)
- Skolen Esbjerg (kommunal)

Organisatorisk er der i alt 5 funktionsledere – én funktionsleder i hvert af de tre ambulatorier og én funktionsleder Dag- og Døgnafsnit, Esbjerg og 1 funktionsledere i Ungdomspsykiatrisk Dag- og Døgnafsnit, Aabenraa.

Derudover er der række stående udvalg, der arbejder med forskellige problemstillinger (fx LMU-udvalg, Sikkerhedsudvalg, Arbejdsmiljøudvalg).

Teams i Børne- og Ungdomspsykiatrisk Ambulatorium, Esbjerg:

Akutteam

Varetager akut psykiatrisk vurdering og behandling mellem kl. 08.00 og 18.00. Akut behandling kan iværksættes i samarbejde med afdelingens læger.

Døgnafsnittet har desuden akut modtagefunktion udenfor dagtid (dvs. hverdage fra kl 18.00 – 8.00 samt weekend og helligdage) af visiterede og henviste patienter under 20 år, som bor i Jyllandsdelen af regionen.

Team for Selvmordsforebyggelse

Under Akutteamet hører også Team for Selvmordsforebyggelse for børn og unge, som tilbyder børn og unge i alderen 3 – 19 år (inkl.) opfølgning efter selvmordsforsøg.

Affektiv team

Affektiv Team er en ambulans almen børne- og ungdomspsykiatrisk enhed, der modtager børn/unge i alderen 4 – 19+ år. Børn i alderen 0 – 3 år henvises til Børne- og ungdomspsykiatrien på Odense Universitetshospital. Det kliniske arbejde i Affektiv Team omfatter udredning og behandling af børn og unge henvist på mistanke om affektive sindslidelser, hvoraf hovedparten vil have angst og depression.

I Affektiv team foretages endvidere udredning og behandling på mistanke om personlighedsforstyrrelse.

Neuroteam

Består af et team af tværfagligt sammensatte fagfolk, som varetager udredning og behandling af børn og unge i alderen 3 – 19+ år. Patientgruppen er børn/unge med gennemgribende udviklingsforstyrrelser inden for autismespektret, med emotionelle- og adfærdsmæssige forstyrrelser, ADHD, mental retardering samt andre specifikke udviklingsforstyrrelser.

Psykoseteam

Udred og behandler unge i alderen 3 – 19+ år (inkl.), specielt unge med psykoser og skizofreni. OPUS er et specialiseret behandlingstilbud til unge med ny debuteret skizofreni. Behandlingen forløber over 3 år inden overgang til almenpsykiatrien.

Spiseforstyrrelsesteam

Udred og behandler børn og unge i alderen 3 – 19+ år (inkl.) med spiseforstyrrelser. I teamet samarbejdes der med ambulatoriet i Vejle i forhold til dele af spiseforstyrrelsesbehandlingen, og det kan derfor blive aktuelt, at den uddannelsessøgende psykolog i en afgrænset periode (ca. 4 - 8 uger) deltager i det tværfaglige kliniske arbejde i ambulatoriet i Vejle.

Dagafsnit

Her dagindlægges børn/unge typisk i alderen 6 – 16 år til udredning og behandling, typisk når der er tale om mere komplekse børne- eller ungdomspsykiatriske tilstande og et ambulatant behandlingstilbud ikke skønnes tilstrækkeligt. I Dagafsnittet er der plads til 8 børn og unge, og der er tilknyttet et skoletilbud.

Ungdomspsykiatrisk Døgnafsnit, U1

Der er tale om et alment ungdomspsykiatrisk sengeafsnit med akut modtagefunktion. I sengeafsnittet udredes og behandles unge (13 - 19+ år) med behov for indlæggelse. Der er i alt 7 sengepladser. Sengeafsnittet har internt skoletilbud til de skolepligtige unge.

Ved døgnindlæggelsesbehov henvises børn under 13 år til Børne – og Ungdomspsykiatrien i Odense.

Mobilteam og Fremskudt Funktion.

To udgående teams af tværfagligt sammensat medarbejdere hvis opgave er at styrke samarbejdet mellem eget hjem, botilbud, kommunale aktører og børne- og ungdomspsykiatrien samt forebygge at tvang

Som psykolog i uddannelsesstilling i Børne- og Ungdomspsykiatri Sydjylland, Esbjerg vil de to uddannelsesforløb, Introduktions og Hoveduddannelsesforløbet, teammæssigt typisk placeres som nedenfor angivet:

| | Introduktionsudd. | Hovedudd. 1. år | Hovedudd. 2. år | Hovedudd. 3. år |
|--|---------------------------|---------------------------------------|---------------------------------------|---|
| | Neuroteam Småbørnsteam | Affektiv team eller Psykoseteam | Psykoseteam eller Affektiv team | Dag- + Døgnafsnit Spiseforstyrrelsesteam + Akutfunktion |

I henhold til Sundhedsstyrelsen har Børne- og Ungdomspsykiatrien, Sydjylland, Esbjerg hovedfunktion på udrednings- og behandlingsområdet i forhold til aldersgruppen 3 - 19+ år. Specialpsykologuddannelsen i Børne- og Ungdomspsykiatri i Esbjerg vil med hensyn til det kliniske arbejde omfatte ambulatoriets forskellige teams, herunder stationært afsnit samt flere fokuserede ophold blandt andet i Spædbørnspsykiatri i Børne- og ungdomspsykiatrien, OUH og i voksenpsykiatrisk ambulatorie og sengeafsnit.

Afdelingen vil, når der benyttes fokuserede ophold på afsnit i regionens øvrige Børne- og Ungdomspsykiatriske afdelinger, opfylde kriterierne som uddannelsessted i forhold til specialpsykologuddannelsen i Børne- og ungdomspsykiatri.

Børne- og ungdomspsykiatrien i Esbjerg er ligeledes godkendt som uddannelsessted for læger til speciallæge i Børne- og Ungdomspsykiatri.

Vi har løbende intern undervisning, forskningsmøder, kliniske konferencer og en mødestruktur i øvrigt, der sikrer at ny faglig viden kontinuerligt fremlægges og drøftes. Jævnligt kommer der også eksterne undervisere.

Der er intern/ekstern individuel supervision af psykologer med henblik på opnåelse af autorisation som psykolog og i forhold til Dansk Psykologforenings specialistuddannelser. I forhold til autorisation og specialistuddannelse modtager psykologerne også ekstern supervision.

Medarbejdere i Børne- og Ungdomspsykiatrien, Sydjylland, Esbjerg

Læger: speciallæger og læger i uddannelsesstillinger.

Psykologer: specialpsykologer i Børne- og ungdomspsykiatri, psykologer med specialistuddannelse og psykologer i uddannelsesstillinger, psykologer på vej mod autorisation.

Yderligere er der ansat forskningskoordinator med Ph.d., socialrådgivere, fysioterapeut, ergoterapeuter, sygeplejersker, pædagoger, social- og sundhedsassistenter, diætist, lægesekretærer og Peer-medarbejdere.

Ansvarsfordeling

Uddannelsesansvarlig er aktuelt Specialpsykolog Charlotte Bang.

Der udarbejdes logbog for den uddannelsessøgende psykolog, hvori vejleder løbende dokumenterer forløbet i læringen (opnåelse af de i Målbeskrivelsen beskrevne kompetencer), varetagelse af de forskellige opgaver samt kurser.

Den uddannelsessøgende psykolog er ansvarlig for i de forskellige teams at få tildelt de nødvendige opgaver, deltage i kliniske konferencer, få tildelt de nødvendige undersøgelser mm. Den uddannelsessøgende psykolog er selv ansvarlig for at få dokumenteret sin læring og sine kompetencer.

De planlagte uddannelsesforløb på henholdsvis Introduktionsåret og de 3 Hoveduddannelsesår er tilrettelagt, så de dækker alle målbeskrivelsens kompetencer. Endvidere dækkes specialuddannelsens væsentligste kliniske områder (diagnosegrupper og funktioner).

Den uddannelsesansvarlige psykolog har ansvaret for den overordnede koordinering af uddannelsesforløbet mellem de forskellige områder/funktioner samt indgåelse af samarbejdsaftaler med andre relevante psykiatriske enheder/afdelinger (fx aftale og planlægge fokuserede ophold). Endvidere følger den uddannelsesansvarlige psykolog den uddannelsessøgende psykolog tæt samt bistår vedkommende og ansættelsesstedet med tilrettelæggelse af et konkret uddannelsesforløb udmøntet i en uddannelsesplan. Den uddannelsesansvarlige psykolog har ligeså ansvaret for afholdelse af evalueringsmøder med den uddannelsessøgende psykolog, hvor porteføljen gennemgås og status for uddannelsesforløbet

fastlægges. Disse evalueringsmøder planlægges og gennemføres i tæt samarbejde med vejlederen.

Ved utilfredsstillende forløb er både den uddannelsessøgende og hovedvejlederen forpligtet til at orientere den uddannelsesansvarlige. Hvis uddannelsen ikke forløber planmæssigt i forhold til uddannelsesprogrammet og uddannelsesplanen har den uddannelsesansvarlige pligt til at forsøge at afhjælpe den uddannelsessøgendes problem. Den uddannelsesansvarlige har således det overordnede ansvar for at finde en løsning samt rådgive uddannelsesstedet såvel som den uddannelsessøgende psykolog omkring videreførelse, ændring i eller eventuel afslutning af uddannelsesforløbet. I et sådant tilfælde vil der altid i henhold til gældende retningslinjer blive udarbejdet skriftlige og bindende handleplaner i et samarbejde mellem uddannelsesansvarlig psykolog, hovedvejleder og den uddannelsessøgende psykolog. For skematisk angivelse af ansvars og rollefordeling mellem den uddannelsesansvarlige, hovedvejleder og vejledere, se tabel nedenfor.

Hovedvejledere

Andre specialpsykologer eller psykologer med specialistuddannelse inden for det pågældende sub-speciale kan fungere som hovedvejledere for uddannelsessøgende.

Vejledere / supervisorer

Alle psykologer i afdelingen, som er min. 2 år længere i uddannelsesforløbet til specialpsykolog end den uddannelsessøgende psykolog eller som har anden specialistuddannelse og mindst 5 års praksiserfaring fra Børne- & Ungdomspsykiatrien kan fungere som klinisk vejleder / supervisor i forhold til erhvervelse af uddannelsens kompetencer fra målbeskrivelsen. Speciallæger og læger under uddannelse til speciallæger inden for specialet som har længere tids børne- og ungdomspsykiatrisk erfaring end uddannelsessøgende psykolog kan derudover også være vejledere i relevante opgaver.

Ansvars- og rollefordeling mellem uddannelsesansvarlig, hovedvejleder og vejledere/supervisorer og uddannelsessøgende

| Funktionsområder | Uddannelsesansvarlig psykolog | Hovedvejleder | Vejleder/supervisor | Uddannelsessøgende |
|--------------------|---|--|------------------------|---|
| Uddannelsesprogram | Udarbejde uddannelsesprogram | Være fortrolig med udd.program | Kende udd.program | Være fortrolig med udd.program |
| Uddannelsesplan | -Udarbejde individuel udd.plan i samarbejde med den udd.søgende psykolog. -Sikre gennemførelse af udd.planen. - Indgå samarbejdsaftaler med andre relevante afd. -Planlægge og sikre | -Medvirke til gennemførelse af den individuelle udd.plan. -Evt. justere udd.plan. i samarbejde med den udd.søgende og udd.ansvarlige. | -Holde sig orienteret. | -Udarbejde udd.plan i samarbejde med udd.ansvarlig. -Orienterer udd.ansvarlig ved vanskeligheder med progression i udd.plan. |

| | | | | |
|--|--|--|--|---|
| | gennemførelse af fokuserede ophold og studiebesøg. | | | |
| Klinisk vejledning | - Udpege hovedvejleder -Engagere og instruere hovedvejleder. -Medvirke ved statusbedømmelse af kompetenceudvikling (min.3 x årligt) | - Yde klinisk vejledning/ supervision i det daglige og i fastlagt omfang. -Give feedback. -medvirke ved status af kompetenceudvikling (min 3x årligt.) | - Yde klinisk vejledning i det daglige og i fastlagt omfang. -Give feedback. | -Deltage i klinisk vejledning/supervision og forberede sig hertil. – Give feedback til vejledere mhp. at sikre optimalt samarbejde. |
| -Evaluering af den uddannelsessøgende psykolog | - Evaluere kompetencer i samarbejde med vejleder. -sikre attestation af opnåede kompetencer i samarbejde med uddannelsessøgende psykolog. -overordnet ansvar ved utilfredsstillende forløb | -Evaluere den uddannelsessøgende psykologs kompetencer i samarbejde med den uddannelsesansvarlige. -Attestere opnåede kompetencer. -Inddrage den uddannelsesansvarlige ved u hensigtsmæssige uddannelsesforløb | -Evaluere og attestere kompetencer. -Evaluere og attestere delkompetencer. -rapportere om vejledningsforløb til uddannelsesansvarlig . | -Sikre attestation af opnåede kompetencer. -Løbende opdatere porteføljen. -Give feedback om udd.forløb til udd.ansvarlig. |
| Evaluering af uddannelsesforløbet/ uddannelsen | -Sikre evaluering af udd.forløbet. -Give afdelingen feedback herpå. | | | -Evaluere udd.stedet på fastlagte skemaer. |

Den uddannelsessøgende psykologs rolle og arbejdsfunktioner

Generelt for introduktions- og hoveduddannelsen gælder, at den uddannelsessøgende psykolog under det samlede forløb skal opnå erfaring med undersøgelse, diagnostik, klinisk case-formulering og psykologisk behandling af patienter inden for de vigtigste hovedafsnit af ICD-10's psykiatriske diagnoser med relevans for børn og unge. Målbeskrivelsens kompetencer bør opnås inden for såvel den akutte som planlagte behandling, herunder både stationær og ambulant behandling. Varigheden

af hver ansættelse på hvert funktionsområde skal være mindst 6 måneder. Enkelte målbeskrevne kompetencer kan dog opnås ved kortere fokuserede ophold.

Under uddannelsesforløbet skal der ske en progression i kompetencer, således at psykologen forventes at varetage opgaverne mere selvstændigt i forløbet og psykologen vil kunne varetage stadig mere komplicerede opgaver. Psykologens supervisions- og vejledningsbehov vil derfor variere og ændre karakter i takt med at den uddannelsessøgende psykologs kompetencer styrkes.

På introduktionsuddannelsen arbejder psykologen under tæt vejledning og supervision og introduceres til børne- og ungdomspsykiatrien. I løbet af hoveduddannelsens 1. år er det arbejdsmæssige fokus fortsat primært på det direkte kliniske arbejde med børn/unge, familier og netværk, men psykologens kompetence er blevet styrket, således at det kliniske arbejde nu foregår mere selvstændigt. Udredningsarbejdet vil for en psykolog i Introduktionsstilling indebære superviserede psykologiske undersøgelser, herunder at skulle bidrage til journaloptagelse, samt tilbagemelding til barn/ung, forældre/netværk.

Uddannelsesansvarlig psykolog vil kunne supervisere psykolog i I-stilling. Desuden vil psykologer i de respektive afsnit kunne yde supervision i passende omfang, således psykologen i I-stillingen modtager minimum 1 times individuel supervision ugentligt.

I løbet af Introduktionsåret skal den uddannelsessøgende psykolog foretage observation af mindst 2 børn i naturalistisk situation (ikke testning). Desuden udføre 15 sessioner psykoterapi (individuel, i gruppe eller familie) fordelt på 1-3 forløb. Supervision ved vejleder/specialist i psykoterapi

Udredningsarbejdet vil for psykolog i Hoveduddannelsesstilling indebære psykologiske undersøgelser, journaloptag og tilbagemelding til barn/ung, forældre/netværk.

Psykologen vil indgå i planlagte terapeutiske behandlingsforløb, herunder individuelle forløb med parallel forældrekontakt hvor relevant, i samarbejde med kollega i afsnittet.

Uddannelsesansvarlig psykolog vil kunne supervisere psykologen i Hoveduddannelsesforløb. Desuden vil psykologer i afsnittet kunne yde supervision i passende omfang, således psykologen i Hoveduddannelses forløb vil kunne modtage minimum 1 times individuel supervision ugentligt.

I løbet af Hoveduddannelsens andet år forventes den uddannelsessøgende at have stiftet bekendtskab med alle diagnose-grupper og psykologen kan nu også deltage i lokale udvalgs- og arbejdsgrupper, såvel som indirekte patientarbejde, eksempelvis ved visitation af nyhenviste.

I løbet af Hoveduddannelsens tredje år har psykologen kompetence til at arbejde selvstændigt med psykologisk undersøgelse og behandling i forhold til en bred vifte af børne- og ungdomspsykiatriske problemstillinger. Psykologen er i stand til at analysere henvisninger/problemstillinger og planlægge undersøgelses- og behandlingsforløb samt at summere resultaterne i en sammenfatning.

Den uddannelsessøgende psykolog kan desuden yde konsultativ bistand til eksterne samarbejdspartnere og indgå i forebyggelsesarbejde og regionale udvalgs- og arbejdsgrupper.

Psykologen kan på delegation påtage sig visse ledelses- og administrative opgaver.

I nedenstående skema fremgår arbejdsfunktioner for uddannelsesforløb 1 og 2, tidspunkt og varighed af fokuserede ophold, kompetencetilegnelse samt konkrete opgaver fordelt over uddannelsens fire år.

I løbet af Hoveduddannelsen skal den uddannelsessøgende psykolog planlægge og gennemføre 4-5 behandlingsforløb, fordelt på forskellige målgrupper og referencerammer Mindst et af disse skal være planlagt som et forløb på minimum 20 sessioner og de øvrige planlagt som minimum 10 sessioner klinisk arbejde. Der vil her være tale om 30 timers individuel-eller gruppesupervision ved specialist i/under uddannelse til specialist eller supervisor i psykoterapi

3.1 Uddannelsesprogram

| | | | |
|--|---|--|--|
| Introduktionsuddannelsen 1.år Neuroteam eller Affektiv team | Hoveduddannelsen | | |
| | 1.år Affektiv-/ Neuro- eller Psykose- team. 1 uges studieophold ved Odenses Spædbørnsafsnit Tilknytning til en, der udfærdiger retspsykiatrisk erklæring/ 1 dags studiebesøg ved Retspsykiatrien i Middelfart 2 ugers fokuseret ophold i Voksenpsykiatrien | 2.år Psykose- /Affektiv-team 2 ugers fokuseret ophold i Voksenpsykiatrien | 3.år 1 år i Døgnafsnit samt Spiseforstyrrelses- og Akutteam. |

Den uddannelsessøgendes arbejdsopgaver/funktioner

| Introduktionsud d. | 1.år Hovedudd. | 2.år Hovedudd. | 3.år Hovedudd. |
|--|------------------------------------|---|---|
| Udredning: interview/tests | Udredning: interviews/tests | Udredning: interviews/tests | Udredning: interviews/tests |
| Psykoterapi: individuel/familie | Psykoterapi: individuel/familie | Psykoterapi: individuel/familie/gruppe | Psykoterapi: individuel/familie/gruppe |
| Samtaler med pårørende | Samtaler med pårørende | Samtaler med pårørende | Samtaler med pårørende |
| Journalføring | Journalføring | Journalføring | Journalføring |
| Udvikles til at føre forsamtaler med mulighed for opbakning | Forsamtaler | Forsamtaler | Forsamtaler |
| Sagsansvar | Sagsansvar | Sagsansvar | Sagsansvar |
| Aktiv deltagelse i | Lede netværksmøder | Lede netværksmøder | Lede netværksmøder |

| | | | |
|--|---|--|---|
| netværksmøder, videregive egne undersøgelser her | | | |
| Aktiv deltagelse i konferencer, videregive egne undersøgelser her | Aktiv deltagelse i konferencer, videregive egne undersøgelser her | Aktiv deltagelse i konferencer, opøvelse i sags-opsummering | Ledelse af konferencer under vejledning |
| Psykoedukation til patienter/pårørende vedr. almindelige diagnoser i b&u psykiatri | Psykoedukation til patienter/pårørende vedr. alm. diagnoser i b&u psykiatri | Psykoedukation til patienter/pårørende/samarbejds-partnere ift. Relevante diagnoser i b&u psykiatri | Psykoedukation til patienter/familie/samarbejdspartnere ift. alle relevante diagnoser i b&u psykiatri |
| Udkast til behandlingsplan og epikriser | Udkast til behandlingsplan og epikriser | Behandlingsplan og epikriser udarbejdes selvstændigt | Behandlingsplan, statusvurderinger og epikriser udarbejdes på højt fagligt niveau |
| Formidling af patientsager | Formidling af patientsager og faglig viden | Formidling af patientsager, faglig viden og forskning | Formidling af patientsager, faglig viden og forskning |
| Træning i diagnostisk formulering | Diagnostisk formulering under vejledning | Diagnostisk formulering | Diagnostisk formulering |
| | Vejledning/supervision af plejepersonale, samt psykologer til autorisation under guidning | Vejledning/supervision af plejepersonale ,samt psykologer til autorisation og psykologer på intro-del til specialpsyk. | Vejledning /supervision af plejepersonale,samt psykologer til autorisation,psykologer på intro-del og 1.år i hovedudd. til specialpsyk. |
| | | Konsulentbistand | Konsulentbistand |
| | | Personaleundervisning | Personaleundervisning |
| | | Lokal udvalgs- og arbejdsgruppedeltagelse | Lokal udvalgs- og arbejdsgruppedeltagelse |
| | | Forskningsopgave påbegyndes | Forskningsopgave færdiggøres |
| | | | Forebyggelses/informationsopgaver |
| | | | Ledelse- og administrative opgaver |

Funktionsbeskrivelsen for psykologer ansat i Børne- og ungdomspsykiatrien, Sydjylland, Esbjerg findes på regionens infonet.

Præsentation af kompetenceudvikling:

Aktuelle afsnit omhandler læringsstrategier, supervision/vejledning samt evaluering af uddannelsessøgende og uddannelsessted.

Læringsstrategier

Begrebet læringsstrategier omhandler de pædagogiske metoder til læring, der bruges i en uddannelse. I specialpsykologuddannelse vil der indgå individuel og gruppe-supervision og vejledning, selvstudier, teoretisk undervisning, mesterlære, patientforløbsanalyse, studiebesøg og teoretiske kurser. Derudover kan en række øvrige pædagogiske metoder benyttes. Nedenfor er beskrevet strategier, som kan benyttes som læringsstrategi. Hovedvejledere og øvrige vejledere må i fællesskab med uddannelsessøgende psykolog benytte de læringsstrategier, som er optimale for den enkelte og inden for vejleders kompetenceområde og i overensstemmelse med målbeskrivelser.

Definition og omfang af vejledning og supervision

Den uddannelsessøgende psykolog skal i løbet af den samlede intro- og hoveduddannelse opnå mindst 200 timers vejledning og/ eller supervision, og begge læringsstrategier skal sikres, - således med ca. 100 timer til hhv. vejledning og 100 timer til supervision. Begge læringsstrategier kan foregå i gruppe, hvis det sikres, at der er klarhed over og fokus på de kompetencer, den enkelte uddannelsessøgende skal opnå.

Vejledning defineres som en konkret, praktisk og opgaveorienteret læringsstrategi i forhold til håndtering af en arbejdsopgave, hvor vejleder har større ekspertise end den uddannelsessøgende. Det er uddannelsessøgendes ansvar at søge vejledning på områder, hvor denne mangler kompetence, mens det er vejleders ansvar at sikre, at uddannelsessøgende via vejledningen opnår relevante kompetencer for specialet. Vejledning er aftalt og foregår i overensstemmelse med uddannelsesplanen og indenfor en fastsat tidsramme.

Supervision defineres som en læringsstrategi med bredere tilgang, som kræver introduktion og tilpasning i forhold til supervisandens uddannelsesniveau. Ved supervision tilstræbes overblik over flere enkeltfaktorer i forhold til forståelse og løsning af en arbejdsopgave/ forståelse af et problem. Supervisionen kan dog rette sig specifikt mod én af disse enkeltfaktorer f.eks. spillet mellem psykolog og patient, når det gælder psykoterapi. Supervisionsprocessen er en fælles refleksionsproces styret af supervisor, hvor supervisanden selvstændigt skal orientere sig i det problemfelt, supervisanden har ansvaret for. Supervisors rolle er at guide supervisanden i forhold til mulige læringsveje. Supervision er aftalt og foregår inden for en fastsat tidsramme.

I forhold til de enkelte kompetencer er der ofte behov for både vejledning og supervision, og det er ikke altid hensigtsmæssigt at adskille de to læringsstrategier helt. Begge strategier kan f.eks. indgå i en læringssituation vedrørende psykologisk undersøgelse. Der skal dog som hovedregel tages stilling til om den anvendte læringsstrategi overvejende er supervision eller vejledning. Den løbende konkrete vejledning og læring, som den uddannelsessøgende opnår via de nærmeste kolleger og samarbejdspartner, er i denne sammenhæng hverken at forstå som vejledning eller supervision.

Det henstilles, at uddannelsessøgende under hele uddannelsen modtager 1 times vejledning/ supervision ugentligt – i alt mindst 200 timer fordelt over 4 år. Det er hensigtsmæssigt, at uddannelsessøgende får vejledning/supervision hos hovedvejleder mindst 1 gang månedligt, initielt kan det i de enkelte forløb være relevant, at al vejledning/supervision foregår hos hovedvejleder. Den konkrete fordeling af supervision/vejledning hos hovedvejleder og øvrige vejledere aftales mellem hovedvejleder, uddannelsesansvarlig og uddannelsessøgende ved introduktionssamtaler og overleveringsmøder mellem afsnit.

Evalueringsstrategier.

Med henblik på at sikre, at den uddannelsessøgende psykolog har opnået de nødvendige kompetencer foretages evaluering. Evalueringen kan være løbende (formativ) eller afsluttende (summativ). Den formative evaluering har til formål løbende at evaluere status på, hvor langt

psykologen er i uddannelsen, og hvilke justeringer der eventuelt skal foretages. Den summative evaluering har til formål at sikre, at kompetencen er opnået. I målbeskrivelserne er angivet hvilke evalueringsstrategier, der skal anvendes for de enkelte kompetencer.

Evaluerings- og planlægningsamtaler på intro- og hoveduddannelsen

Senest 1 måned efter ansættelse i introduktionsstilling og senest 1 måned efter påbegyndelse af hoveduddannelse afholdes **introduktionssamtale**. Samtalen danner grundlag for udarbejdelse af den individuelle uddannelsesplan for henholdsvis Introduktionsuddannelsen og Hoveduddannelsen.

Justeringssamtalen skal finde sted midtvejs i uddannelsesforløbet på både introduktionsuddannelsen og hoveduddannelsen og danner dels grundlaget for justering af uddannelsesplanen, men også for vurdering af det hidtidige uddannelsesforløb.

Slutevalueringssamtalen finder sted ved afslutning af henholdsvis Introduktionsuddannelsen og Hoveduddannelsen. Her sker den endelige evaluering af, om uddannelseselementet kan godkendes, men også evalueringen af uddannelsessøgende og uddannelsessted.

Den uddannelsessøgende psykolog skal også vurdere den enkelte afdelings uddannelsestilbud, uddannelsesprogram og uddannelsesplan. Skemaer til brug herfor findes ligeledes i uddannelsesmappen.

Hvis uddannelsen ikke forløber planmæssigt i forhold til uddannelsesprogrammet og uddannelsesplanen har den uddannelsesansvarlige pligt til at forsøge at afhjælpe den uddannelsessøgende psykologs problem. Ved utilfredsstillende forløb er både den uddannelsessøgende psykolog og hovedvejlederen forpligtet til at orientere den uddannelsesansvarlige (som 3 x årligt deltager i vejledning samt deltager i evalueringssamtalerne mhp. at følge vejledningsforløbet).

Ved skift mellem funktionsområder på Hoveduddannelsen afholdes **overleveringsmøde** med deltagelse af uddannelsesansvarlig, uddannelsessøgende og hovedvejleder fra den funktion, som uddannelsessøgende forlader og den funktion, som uddannelsessøgende tiltræder. Dette møde skal sikre, at uddannelsessøgende har fået godkendt alle ønskede kompetencer inden for pågældende funktionsområde.

Evaluering af den psykologfaglige videreuddannelse/uddannelsesstedet

Region Syd benytter evalueringssystem for uddannelsesstedet som er kendt fra speciallæge uddannelsen. Evalueringen omfatter et sæt evalueringssamtaler med introduktionssamtale, justeringssamtale og slutevalueringssamtale. Der er udarbejdet et sæt skemaer som skitserer indholdet af de enkelte samtaler. Disse skemaer forefindes i uddannelsesmappen.

Målbeskrivelser

De følgende målbeskrivelser for Børne- og Ungdomspsykiatri danner grundlag for udarbejdelsen af nærværende uddannelsesprogram. Heri beskrives de minimumskompetencer, der skal opnås under henholdsvis Introduktionsstillingen og Hoveduddannelsen inden for de 7 kompetenceområder/psykologroller:

1. Psykologisk ekspert.
2. Kommunikator.
3. Samarbejder.
4. Leder/administrator.
5. Sundhedsfremmer.
6. Akademiker.
7. Professionel.

Under Hoveduddannelsen er markeret, hvilke kompetencer der forventes opfyldt i løbet af 1. år. Under hele forløbet skal ses progression i kompetencerne, således at kravet til præcision og fagligt niveau er stigende.

I porteføljen forefindes en logbog for henholdsvis introduktionsuddannelse og hoveduddannelse til registrering af opnåede kompetencer. Logbogen indeholder samtlige mål fra målbeskrivelserne. Opnåelse af et mål skal attesteres ved dato og signatur af hovedvejleder eller uddannelsesansvarlig. Logbogen er et juridisk dokument og en forudsætning for godkendelse af specialpsykolog

uddannelsen.

Målbeskrivelsen er at finde i elektronisk form på Sekretariatet for Specialpsykologuddannelsens hjemmeside under "Om uddannelsen" og "Målbeskrivelser",

<http://www.specialpsykologuddannelsen.dk/om+uddannelsen/m%3%a5lbeskrivelser>.

Fokuserede ophold og studiebesøg:

Enkelte kompetencer i målbeskrivelsen fordrer fokuserede ophold eller studiebesøg. Sikring af disse kompetencer vil varetages som nedenfor beskrevet.

Akutfunktion og Team for selvmordsforebyggelse mhp. kompetence 2.1.11:

Målbeskrivelsen 2.1.11: *Kunne foretage vurdering af akutte børne- og ungdomspsykiatriske lidelser (herunder konkretiseres: Kunne vurdere behovet for akut indlæggelse, farlighed og suicidal risiko samt kunne varetage behandling af børn og unge med selvmordsforsøg).* For at opfylde denne kompetence vil den uddannelsessøgende under sit 6 måneders ophold i døgnafsnittet samt i Akutfunktionen jævnligt medvirke i daglige stuegang og tilsyn i psykiatrisk skadestues modtagelse.

Studiebesøg ved Spædbørnsafsnit, Odense Universitetshospital mhp. kompetence 2.1.12

Målbeskrivelsen 2.1.12: *Kunne identificere afvigende mor/barn-relationer hos det 0-3-årige barn (herunder konkretiseres: Kunne vejlede patient/familie, kunne vejlede patient/familie, kunne henvise til relevant behandling).* Der er udarbejdet samarbejdsaftale med Odense Spæd- og Småbørnsafsnit. Uddannelsessøgende vil i løbet af hoveduddannelsens første år være på ophold i Odense i 5 dage.

Studiebesøg ved Misbrugscentret, Esbjerg mhp. kompetence 2.1.14 og 2.1.15

Målbeskrivelsen 2.1.14 Kunne varetage afklaring af misbrug hos børn og unge (*konkretiseres: Kunne identificere alkohol- og stofmisbrug hos børn/unge. Kunne medvirke til henvisning til relevant behandling*) samt kompetence 2.1.15: Kunne udføre misbrugsbehandling (*konkretiseres: Kunne udføre psykologisk misbrugsbehandling af børn og unge*). En del af denne kompetence vil varetages i kontakten med denne patientgruppe i børne- og ungdomspsykiatrien, men derudover er der indgået samarbejdsaftale om 1 dags studiebesøg mhp. yderligere læring.

Vedrørende erfaring med retspsykiatriske erklæringer.

Der samarbejdes med Retspsykiatrisk afdeling i Middelfart, hvor der bliver tale om et 1-dags studiebesøg.

Fokuseret ophold i voksenpsykiatrien mhp. kompetence 2.1.16

Målbeskrivelsen 2.1.16: Kunne afgrænse psykiatri og børne- og ungdomspsykiatri mht. målgrupper og overordnede problemstillinger og befordre sammenhæng i patientforløbene (*herunder konkretiseres: Kunne redegøre for praksis vedr. psykiatrisk behandling. Kunne medvirke til henvisning til relevant behandling*). Der er indgået samarbejdsaftale med Lokalpsykiatrien og Voksenpsykiatrisk sengeafsnit i Esbjerg om fokuseret ophold, hvor psykologen i løbet af uddannelsen skal på 2 x 14 dages ophold. De 2 ophold placeres på Hoveduddannelsens første og andet år.

Særlige forhold:

Vedrørende identifikation af afvigende mor-barn relationer hos 0 – 3 årige.

Vi råder ikke over et specifikt spædbørnsafsnit, hvorfor de henvises til Odense, der har den regionale funktion for spædbørnspsykiatri.

Vedrørende opnåelse af færdigheder i at varetage forældremyndighedserklæringer.

Der udfærdiges ikke forældremyndighedserklæringer, men der udfærdiges fra tid til anden erklæringer til socialforvaltningen med undersøgelsesbeskrivelse og -resultater, som kan indgå i en forældremyndighedsundersøgelse, og beskrivelse af bekymring for barnets trivsel og udvikling, og/eller barnets behov; således foreslåede interventioner i et undersøgelses- eller behandlingsforløb.

Vedrørende forskningstræning.

Der er ansat en forskningskoordinator på stedet, der har et tæt samarbejde med Forskningsenheden i Odense. Der pågår forskningsaktivitet i afdelingen. Forskningskoordinatoren vil i samarbejde med Forskningsenheden i Odense kunne give introduktionsundervisning/supervision på projekter.

Anvendte termer i målbeskrivelser:

Kunne: Når denne term anendes forventes det, at psykologen på specialpsykologniveau selv kan lægge en plan for og gennemføre denne opgave, men naturligvis også indhenter vejledning på de områder, der ikke er almene.

Kunne beskrive: Betyder at psykologen på specialpsykologniveau har opnået indsigt i den teoretiske baggrund for emne, ved indføring i dagligdagskonferencer, teoretiske kurser eller teoretisk selvstudium.

Kunne redegøre for: Betyder at psykologen kan opridse de relevante væsentlige fakta om dette emne.

Under supervision kunne: Betyder at psykologen skal have supervision for, at det kan forventes at vedkommende kan udføre en given opgave.

Med overblik og faglig ekspertise kunne: Betyder at psykologen med den sikkerhed som grundlæggende viden og erfaring i et emne har tilført på specialpsykologniveau kan have overblik, prioritere og udvise empati i håndteringen af den beskrevne kompetence.

Kunne varetage undersøgelse: Betyder at psykologen på specialpsykologniveau med overblik og faglig ekspertise kan udføre en given funktion.

I porteføljen forefindes en logbog til registrering af opnåede kompetencer. Logbogen indeholder samtlige mål fra målbeskrivelsen vedrørende intro- og hoveduddannelsen. Opnåelse af et mål skal attesteres ved dato og signatur af hovedvejleder eller uddannelsesansvarlig psykolog. Logbogen er et juridisk dokument og en forudsætning for godkendelse af specialpsykologuddannelsen.

Deltagelse i kurser skal dokumenteres med skriftligt kursusbevis. Beviser for godkendte kurser er juridiske dokumenter og en forudsætning for godkendelse af specialpsykologuddannelsen.

Den uddannelsesansvarlige psykolog skal i sidste del af hoveduddannelsesforløbet samlet attestere, at kurserne i kursusrækken i forbindelse med uddannelsen er godkendte.

Beskrivelse af uddannelsesforløbet i forhold til de 7 roller.

Der henvises til det generelle uddannelsesprogram:

<https://www.specialpsykologuddannelsen.dk/om-uddannelsen/malbeskrivelser/>

6. Teoretiske kurser for specialpsykologuddannelsen

Kursusoversigten nedenfor indeholder samtlige kurser for introduktions- og hoveduddannelsen, herunder psykoterapeutiske kurser, de generelle kurser samt kursus i forskningsmetode. Den samlede kursuspakke vil *maksimalt* omfatte 66 kursusdage.

Introduktionsuddannelsen

- Psykopatologi I: med fokus på diagnostik og komorbiditet

- Psykopatologi II: med fokus på udviklingsprocesser – om normal og afvigende udvikling, herunder indre og ydre risikofaktorer, der har indflydelse på individets patologiske psykosociale udvikling
- Psykologisk testmetode I
- Neuropsykologisk testmetode I
- Ratingskalaer, observation og strukturerede interviews I
- Biologiske behandlingsprincipper
- Psykologisk behandling
- Psykiatrilov
- Forvaltningslov og klagesager
- Vejledning og supervision af andre

Hoveduddannelsen

- Psykopatologi III, inkl. neuropædiatri/neurologi
 - Biologiske behandlingsmetoder II
 - Psykologisk undersøgelsesmetode II
 - Neuropsykologisk undersøgelsesmetode II
 - Ratingskalaer, observation og strukturerede interviews II
 - Psykologisk behandling
 - Voksenpsykiatri/børne- og ungdomspsykiatri
 - Etik for psykologer
 - Konsulentfunktion
 - Sundhedsvæsenets struktur og funktion
 - Ledelse, administration og samarbejde (3 moduler, 2 decentrale og 1 centralt)
 - Teori om forskningsmetode, statistik, søgning i databaser m.m. og projektvejledning
- Godkendt af Sundhedsstyrelsen d 22 marts 2011.

Forskningstræning og forskningsprojekt

I forbindelse med forskningsmodulet skal uddannelsessøgende psykolog kunne gennemføre afgrænset forskningsprojekt og/eller kvalitetssikringsprojekt og/eller klinisk case studie. Funktionen som vejleder i forbindelse med dette forskningsprojekt kan varetages af psykolog eller speciallæge med forskningserfaring/uddannelse, gerne Ph.d.

I børne- og ungdomspsykiatrisk afdeling, Esbjerg er der et forskningsafsnit ledet af en overlæge med Ph.d. Der er således mulighed for kollegial sparring og inspiration samt vejledning.

Forskningskoordinatoren skal være med til at fastholde, styrke og synliggøre eksisterende forskningsmiljøer i regionen. Det er forskningskoordinatorens opgave - udover egne forskningsaktiviteter og undervisning - at varetage den faglige udvikling i det geografiske område samt af forskeruddannelsen. Dertil kommer vejledning og bedømmelsesopgaver.

Stillingen er ½ - tids og kombineres med en ½- tids klinisk stilling

Stillingen er tilknyttet Forskningsenheden, BUP, OUH, Odense og forskningsstrategirådet, Psykiatrien i region Syddanmark

Med reference til forskningslederen (professoren) i BUP, OUH.

Uddannelsessøgende psykologer, der har dokumenteret forskningserfaring fra tidligere, f.eks. ph.d. uddannelse, forventes at kunne få merit for denne del af uddannelsen.

Det bekræftes, at de planlagte uddannelsesforløb er tilrettelagt, så de dækker alle målbeskrivelsens kompetencer. Endvidere dækkes specialuddannelsens væsentligste kliniske områder (diagnosegrupper og funktioner).

Esbjerg den 29. november 2021

Specialpsykolog i Børne- og ungdomspsykiatri Charlotte Bang,
Uddannelsesansvarlig, Børne- og ungdomspsykiatrien, Esbjerg
Kontaktadresse : Børne- og ungdomspsykiatrien, Esbjerg
Gl. Vardevej 101,
6715 Esbjerg N.
Tlf 9944 7300

Underskrift:

Ansøgningen og uddannelsesprogrammet er godkendt af ledelsen.